

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 253-1908)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Gadebelysning

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 27. august 1908](#)
- 2) [Byrådsmødet den 10. september 1908](#)
- 3) [Byrådsmødet den 29. oktober 1908](#)
- 4) [Byrådsmødet den 18. marts 1909](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 27. august 1908 - side 18

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 253-1908)

Indstilling fra Belysningsudvalget og Brolægningsudvalget angaaende Belysning og Brolægning af Bruungade mellem Jægergaardsvej og Hallsvej.

Vestesen meddelte, at Grundejerne i Bruungade anmodede om, at Brolægningsafgiften maatte blive fordelt paa ti halvaarlige Terminer. Da Grundejerne i Sct. Paulsgade var blevet imødekommet i saa Henseende, skulde Udvalget henstille, at Byraadet ogsaa i nærværende Tilfælde stillede sig velvillig. Dernæst androg Grundejerne om at blive fri for Cyklestriberne og i Stedet faa hele Brolægningen omlagt. Udvalgets Forslag om Cyklestriberne var fremkommet, fordi Udvalget var klar over, at Cyklekørsel var farlig paa den daarlige Brolægning, og Cyklestriberne vilde dog bevirke, at Gaden var passabel ikke alene for Cyklister, men ogsaa for Fodgængere. Striberne vilde koste 2000 Kr., hvoraf de

600 Kr. for Arbejdet vilde være spildt, hvis Gaden inden længe skulde omlægges. Gadens Omlægning helt ned til Banegaardsgade vilde koste 15000 Kr. foruden den alt givne Bevilling. Udvalget skulde bemærke, at man i 1909 ikke kunde tænke paa at udføre større Arbejder i Gaderne, saa skulde Bruunsgade omlægges, kunde man maaske udføre Arbejdet med det samme og overføre Udgiften til næste Aars Budget.

Endelig androg Grundejerne om elektrisk Gadebelysning og mente, at Byen vilde overtage Installationsudgiften. Udvalget maatte dog holde paa, at Grundejerne ikke alene skulde betale en bestemt Pris pr. løbende Alen Facade, men ogsaa Installationsudgiften. Det Princip var hidtil fulgt, og det burde man ikke fravige. Forøvrigt arbejdede Grundejerne i Nørregade for Tiden paa at faa elektrisk Gadebelysning fra Guldsmedgade til "Vennelyst".

Mikael Johansen kunde anbefale, at Byen gav gratis Installation. Det var blevet sagt, at Ryesgade og Søndergade ikke betalte for Installationen. Bruunsgade var nu en Hovedgade, og alene Hensynet til 1909 talte for, at Byraadet stillede sig imødekommende, men naturligvis maatte der stilles den Betingelse, at Grundejerne var enige. Det hele drejede sig kun om ca. 5000 Kr.

Jakob Jensen mente, at Udgiften til Gadens Omlægning vilde blive 17000 Kr. Han henstillede at nøjes med nu at lægge Striberne og lade Omlægningen vente. Der var flere Gader, der trængte haardere til Omlægning end Bruunsgade.

Simonsen antog, at Grundejerne frygtede for, at Gaden kom til at ligge i flere Aar, hvis Cyklestriberne nu blev lagt. Gaden var i Virkeligheden meget slem og trængte særlig til en større Regulering. At brolægge Gaden uden at regulere den burde man næppe gøre, og var Reguleringen ikke taget i Betragtning, vilde der sikkert løbe nogle Tusinde Kr. paa. Cyklestriberne vilde ikke hjælpe stort, saa han kunde anbefale, at Gaden blev omlagt inden Udstillingen. Med Hensyn til den elektriske Gadebelysning mente han, at Grundejerne burde tage Installationsudgiften paa sig, da det ikke gik an at fravige det hidtil fulgte Princip, men selvfølgelig maatte der saa gaas ud fra, at Grundejerne i de Gader, der havde elektrisk Lys, havde betalt Installationen.

Vestesen indrømmede, at Brolægningsudgiften vilde blive 17000 Kr. Det var en Subtraktionsfejl i Overslaget, der var Skyld i, at han havde opgivet 15000 Kr. Han delte Hr Simonsens Anskuelse om Belysningsspørgsmaalet. Beboernes Standpunkt hertil viste, at Gaden ikke var moden til elektrisk Belysning. Nørregade havde bragt store Ofre for Gadens Asfaltering og det havde den staaet sig ved, og naar Grundejerne nu arbejdede for at faa

elektrisk Lys, viste de, at de havde den rette Forstaaelse af, hvad der maatte gøres for at omskabe Gaden til en Forretningsgade. Bruunsgade var tilstrækkelig oplyst for Færdselens Skyld. Han kunde ikke tilraade Byraadet at fravige det Princip, der var fulgt for Vestergades Vedkommende og nu vilde blive fulgt ved Nørregade.

Mikael Johansen kunde ikke være med til at fravige Princippet, hvis Store Torv, Ryesgade og Søndergade havde betalt Installationen, men hvis Kommunen havde betalt den for disse Gader, maatte den lige saa vel betale for Bruunsgade.

Vestesen kunde ikke bestemt erindre, om de nævnte Gader selv havde betalt, men han troede det ikke. Dertil kunde der siges, at en Bys Udvikling kunde medføre, at Torve og visse Hovedgader nødvendigvis maatte stærkt oplyses for Ordenens Opretholdelse.

Mikael Johansen mente, at Bruunsgade, der var Hovedgade for en Bydel med 18000 Indbyggere, efter Hr. Vestesens Motivering burde stærkt belyses.

Jakob Jensen vilde synes, at skulde man den Vej, maatte man hellere gøre Skridtet fuldt ud ved at nedlægge gratis Kabler i alle Gader, naar Beboerne ønskede det. Vel var der 18000 Indbyggere paa Frederiksbjerg, men de færdedes ikke alle ad Bruunsgade, ja Frederiksalle blev vel endnu mere benyttet, saa den maatte altsaa ogsaa bave elektrisk Lys. Ved den Betragtning maatte en stærkt befærdet Gade som Studsgade ogsaa med, og man vilde i det hele taget snart faa saadanne Udgifter paa Elektricitetsværket, at Overskuddet ganske vilde forsvinde. Han kunde vedblivende tilraade, at man fulgte Udvalgets Forslag og derved beholdt den engang fastslaaede Ordning.

Mikael Johansen ønskede Sagen udsat, for at der kunde forhandles med Grundejerne.

Simonsen ønskede at vide, om Udvalget havde tænkt paa Gadens Regulering.

Vestesen troede ikke, der af Hensyn til Bygningerne kunde gøres noget videre for at regulere Gaden; desuden havde man ikke tænkt sig at omlægge Fortovene.

Jakob Jensen syntes, det var Synd at ombrolægge Gaden uden at regulere den. Om nogle Aar vilde Tanken sikkert være mere moden til at realiseres, saa han maatte finde det rigtigst foreløbig at indskrænke sig til at lægge Cyklestriberne, da Tabet derved ved en senere Ombrolægning kun kunde blive 600 Kr.

Simonsen vilde støtte Hr. Jakob Jensens Forslag, hvis det var Meningen at brolægge Gaden uden at regulere den.

Indstillingen fra Belysningsudvalget vedtoges. Med Hensyn til Indstillingen fra Brolægningsudvalget overgik Sagen til 2. Behandling og henvistes til Budgetudvalget.

Uddrag fra byrådsmødet den 10. september 1908 - side 13

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 253-1908)

Indstilling fra Brolægningsudvalget om Brolægning af Bruunsgade fra Jægergaardsvej til Hallsvej. 2. Behandling.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget ikke skulde modsætte sig Gadens Omlægning, hvis Brolægningsudvalget stærkt holdt derpaa.

Vestesen oplyste, at Merudgiften til Gadens Regulering og Omlægning vilde blive 13000 Kr. Gaden var ved at blive en Hovedgade, og Udvalget vilde gerne have Forholdene ordnet under et. Hvis Byraadet vilde gaa med, maatte det ske snart, da den gode Arbejdstid om ikke ret længe var omme, og da en Strækning af Spanien samtidig var under Arbejde.

Mousten var mest tilbøjelig til at nøjes med Cyklestriberne, men skulde som Medlem af Budgetudvalget ikke modsætte sig Gadens Omlægning, naar Brolægningsudvalget ønskede denne. Det var vel ikke Mening, at Kommunen skulde betale de 600 Kr., der skulde anvendes paa Sporvejen i Anledning af Gadens Regulering, for efter Koncessionen skulde Selskabet finde sig i de Forandringer ved Gaderne, som Byen lod foretage. Dersom Selskabet ikke vilde betale de 600 Kr., kunde Kommunen forlange Driften standset, medens Gaden blev omlagt.

Samuelson anbefalede Bruunsgades Omlægning, da Brolægningen var slet og højst kunde gaa et Aar endnu. Samtidig maatte han henstille til Brolægningsudvalget at tage flere Folk i Arbejde, end Tilfældet var for Tiden i Frederiksalle, hvor der som Regel kun var 2-3 Mand i Arbejde.

Jakob Jensen fandt det ikke heldigt at kalde for mange Arbejdere til, naar de om faa Maaneder vilde være arbejdsløse. Han var stemt for at give Udvalget Bevillingen, men ønskede Gadens Profil rettet noget mere, hvis det kunde lade sig gøre.

Vestesen lovede, at Udvalget skulde faa Gadeprofilen saa ret som mulig, men det maatte

erindres, at man ved Hallsvej var bundet af Broen. Grunden til, at der for Tiden var saa faa Mand i Arbejde ved Frederiksalle, maatte dels søges i, at Arbejdskraften maatte spredes, da der var en Mængde Arbejder i Gang, og dels i at Arbejderne i det ustadige Vejr gik hjem. Stadsingeniøren havde erklæret, at det ikke var muligt at skaffe en eneste Mand mere, og Udvalget skulde vel vogte sig for at kalde for mange sammen for ikke senere at skabe for megen Arbejdsløshed. Med Hensyn til Udgiften ved Sporet i Anledning af Gadens Omprofilering maatte det bemærkes, at det vilde være vanskeligt at komme til Selskabet med enhver lille Udgift, og at det vilde være vel groft at standse Trafikken for den Sags Skyld. Der burde ikke vises Smaalighed fra nogen af Siderne.

Simonsen ønskede Gaden ombrolagt, men kunde kun gaa med paa den Betingelse, at den virkelig blev omreguleret. Efter den foreliggende Plan blev der kun fyldt lidt i et Par Huller, og det syntes, som om Gaden vilde faa to Knæk. Een Stigning vilde være heldigere og se bedre ud end to; maaske vilde der saa gaa nogle Tusinde Kroner mere med, men det fik være, hvis det var nødvendigt. Skulde Gaden ikke ordentlig reguleres, maatte han holde paa, at man foreløbig kun lagde Cyklestriberne.

Olesen kunde anbefale Udvalgets Forslag, da Gadens Omlægning var nødvendig af Hensyn til den stærke Trafik. I Anledning af en Henvendelse der var sket til ham, ønskede han at spørge Brolægningsudvalgets Formand, om Aabningerne i det ny Rækværk paa Bruunsbro ikke var vel store, saaledes at det kunde befrygtes, at Smaabørn kunde falde igennem.

Sabroe maatte modsætte sig Arbejdets Udførelse, hvis der var Mangel paa Arbejdskraft. Den Slags Arbejder kunde vente til daarlige Tider, for det vilde være urigtigt at lokke en Mængde unge Mennesker fra Landet herind.

Samuelson havde ikke ønsket udenbyes Arbejdskraft indkaldt, men kun henstillet til Udvalget at koncentrere Arbejdskraften bedre, saaledes at hver Gadestrækning for sig kunde blive hurtigere færdig.

Mousten syntes ikke, det kunde kaldes smaaligt at forlange de 600 Kr. af Selskabet, som havde Penge nok.

Vestesen gjorde opmærksom paa, at kun een Stigning vilde være imod al god Ingeniørkunst, som først og fremmest søgte at have jævne Stigninger. Den foreliggende Profil var nærmest kun et Nivellement, eftersom det paa Grund af den knappe Tid ikke

havde været muligt at udarbejde en egentlig Profil; men Reguleringen skulde blive saa god som mulig. Han kunde oplyse Hr. Olesen om, at Udvalget havde tænkt paa det af Hr. Olesen paatalte Forhold, og at der var et Net til at dække Hulleerne i Arbejde. Det var vanskeligt at koncentrere Arbejdskraften ret meget, da de forskellige Entreprenører skulde i Arbejde samme Sted efter hinanden. Hr. Sabroes Bemærkning forstod han næppe, da Udvalget jo netop havde oplyst, at det ikke ønskede at trække for mange Arbejdere til, og at det søgte at fordele Arbejdet over saa lang en Periode som mulig.

Indstillingen vedtoges, saaledes at Brolægningsudvalget bemyndigedes til straks at lade de paagældende Arbejder udføre, og saaledes at Spørgsmaalet om Udgiftens Afholdelse henvistes til næste Budgetbehandling.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. oktober 1908 - side 17

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 253-1908)

Andragende fra Grundejere i Bruunsgade om Ændring i de vedtagne Vilkaar for den elektriske Gadebelysning.

Vestesen meddelte, at Grundejerne under Henviisning til det, der skete med Ryesgade og Søndergade, androg om, at Byen vilde overtage Installationsomkostningerne samt Belysningsudgiften for den Del af Gaden, der laa ud for Byens og Statsbanens Grund. Der forelaa iøvrigt intet nyt i Sagen, saa Udvalget kunde anbefale Byraadet at indtage samme Standpunkt som sidst. Dog skulde Udvalget indstille, at Byen betalte Udgiften for de Strækninger, der laa langs Byens og Statsbanens Facader, dog under det Forbehold, at Grundejerne snarest tog Beslutning, om de vilde have den elektriske Belysning eller ej.

Indstillingen vedtoges.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. marts 1909 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 253-1908)

Den foreliggende af Grundejerne i Bruunsgade underskrevne Deklaration angaaende

Gadens elektriske Belysning toges til Efterretning.

